

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара
Економічний факультет
Кафедра економіки та управління підприємством

БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ

ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни
підготовки бакалаврів
напряму 6.030504 Економіка підприємства

Дніпро - 2017 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Рябик Г.Є., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки та управління підприємством.

Обговорено та схвалено науково-методичною комісією за напрямом підготовки/спеціальністю «Економіка підприємства»

«25» квітня 2017 року, протокол № 8

ВСТУП

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Бізнес-планування» складена відповідно до Освітньо-професійної програми підготовки бакалавра (варіативна компонента) напряму 6.030504 Економіка підприємства, що затверджена рішенням Вченої ради Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара (протокол від 30.05.2013 р. №13).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є механізм формування бізнес-плану підприємницької ідеї.

Міждисциплінарні зв'язки: Дисципліна «Бізнес-планування» досліджує зміст, завдання, принципи й технологію розробки бізнес-плану підприємницької ідеї. Теоретичною та методологічною базою вивчення дисципліни «Бізнес-планування» є дисципліни гуманітарної, природничо-наукової та загальноекономічної підготовки, а також дисципліни професійної та практичної підготовки, у т. ч. «Мікроекономіка», «Економіка підприємства», «Організація виробництва», «Менеджмент», «Планування і контроль на підприємстві».

Програма навчальної дисципліни «Бізнес-планування» складається з таких змістових модулів:

1. Методологічні засади бізнес-планування.
2. Інструментарій розробки бізнес-плану.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Бізнес-планування» є забезпечення конкретизації стратегічного планування стосовно окремих відрізків часу для окремих виробничих підрозділів і виконавців підприємства та формування цілісної системи знань з планування прикладних аспектів ринкової, виробничої, організаційної і фінансової діяльності підприємства.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Бізнес-планування» є опанувати теоретичних основ бізнес-планування діяльності підприємств, технологію і структуру написання бізнес-плану; з'ясувати сутність цілі та логіку розробки бізнес-плану; ознайомитися з методами та підходами до розробки бізнес-плану; розглянути сутність презентації бізнес-плану та засоби підвищення її ефективності.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- сутність, цілі, завдання та можливості використання бізнес-плану;
- сутність та зміст основних структурних розділів бізнес-плану;
- технологію складання бізнес-плану та його презентації;
- основи оцінки фінансових ризиків підприємницького проекту та шляхи їх хеджування.

вміти:

- використовувати різноманітні підходи, методи та способи до

складання бізнес-плану;

- аналізувати фінансово-економічний стан досліджуваного підприємства та визначати перспективи його розвитку;

- практично розробляти бізнес-план регіону, підприємства, структурного підрозділу;

- управляти ризиками в процесі реалізації підприємницької ідеї.

Вивчення дисципліни «Бізнес-планування» передбачає ефективне використання методики організації та планування діяльності підприємств та формування практичних навиків складання бізнес-планів.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 108 годин (90 годин для прискореної форми навчання) / 3 кредити ЄКТС.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ

Тема 1. Бізнес-план у ринковій системі господарювання

Об'єктивна необхідність планування підприємницької діяльності. Поняття бізнес-план. Зовнішня та внутрішня функції бізнес-плану. Типологія бізнес-планів.

Бізнес-план як інструмент залучення зовнішнього капіталу для реалізації підприємницького проекту і як база конструктивних комунікацій між підприємцем та майбутніми постачальниками, продавцями й робітниками.

Поняття інформаційного поля бізнес-плану. Основні складові інформаційного поля: маркетингова, виробнича, фінансова, загальноекономічна й галузева інформація, передбачення і припущення стосовно окремих параметрів майбутнього бізнесу. Джерела отримання інформації. Вимоги до якості інформації, необхідної для опрацювання бізнес-плану.

Загальна методологія розробки бізнес-плану. Можливість і доцільність виокремлення в процесі роботи над бізнес-планом трьох стадій: початкової, підготовчої і основної. Змістова характеристика початкової стадії як стадії розробки концепції майбутнього бізнесу: пошук підприємницької ідеї; вибір сфери діяльності; обґрунтування вибору форми організації бізнесу; вибір способу започаткування бізнесу. Призначення підготовчої та основної стадій розробки бізнес-плану.

Тема 2. Підготовча стадія розробки бізнес-плану

Логіка процесу стратегічного планування на підготовчій стадії. Поняття стратегії. Основні етапи стратегічного планування: оцінка загального стану (зовнішній та внутрішній аналіз); визначення місії фірми; формулювання цілей діяльності фірми; аналіз стратегічних альтернатив і вибір стратегії.

Цілі оцінки та аналізу зовнішніх чинників. Аналіз загальноекономічних чинників зовнішнього середовища. Основні складові галузевого аналізу.

Поняття «ключові фактори успіху» у певній сфері бізнесу. Оцінка конкурентної позиції фірми. Складання матриці конкурентного профілю.

Виявлення сильних і слабких сторін фірми. Поняття та сутність SWOT-аналізу. Визначення місії фірми. Поняття місії фірми. Необхідність визначення місії фірми. Окремі елементи формулювання місії фірми. Формулювання цілей діяльності фірми.

Аналіз стратегічних альтернатив і вибір стратегії. Типові стратегії за класифікацією М. Портера. Стратегія контролювання витрат: сутність; можливі способи побудови; умови ефективного застосування. Стратегія диференціації: сутність; фактори вибору; ризики застосування. Стратегія фокусування: сутність; послідовність розробки; можливі варіанти. Основні принципи вибору стратегії.

Тема 3. Структура, логіка розробки та оформлення бізнес-плану

Чинники, що визначають зміст бізнес-плану та його обсяги. Загальні вимоги до змісту бізнес-плану. Процес формування структури бізнес-плану. Структура бізнес-плану, орієнтованого на залучення інвестицій у виробничу діяльність: резюме; галузь, фірма та її продукція (послуги); дослідження ринку; маркетинг-план; виробничий план; організаційний план; оцінка ризиків; фінансовий план.

Внутрішня логіка розробки бізнес-плану: вибір продукції (послуг) для ринку; дослідження ринкового середовища майбутнього бізнесу; вибір розміщення фірми; прогнозування обсягів продажу продукції; визначення виробничих параметрів майбутнього бізнесу; опрацювання цінової та збутової політики; обґрунтування вибору організаційних параметрів фірми; опис потенційних ризиків бізнесу і дій для їх мінімізації; оцінка фінансових параметрів бізнесу; написання висновків з основних положень бізнес-плану (складання резюме).

Вимоги до стилю написання та оформлення бізнес-плану. Форма титульного аркуша. Функціональне призначення та правила оформлення змісту. Складання резюме, його призначення та зміст. Додатки: орієнтовний перелік матеріалів, що виносяться у додатки; правила оформлення.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. ІНСТРУМЕНТАРІЙ РОЗРОБКИ БІЗНЕС-ПЛАНУ

Тема 4. Продукт (послуга) і ринкові дослідження

Цілі розробки та структура розділу «Галузь, фірма та її продукція». Аналіз поточного стану справ у галузі та очікуваних тенденцій її розвитку. Концепція поведінки фірми в галузі. Загальна характеристика фірми: стратегічні й тактичні цілі діяльності; основні види діяльності; стадія розвитку бізнесу фірми; географія діяльності. Продукт та (або) послуги фірми: фізичний опис продукту; привабливість та конкурентоспроможність; стадія розробки продукту. Захист продукції патентами, товарними знаками, наявність «ноу-хау», промислових та комерційних секретів тощо.

Перспективи й можливості зростання бізнесу в майбутньому.

Основні етапи процедури дослідження ринку. Загальні параметри ринку продукції фірми (розміри ринку; тенденції розвитку; основні засоби задоволення попиту споживачів). Ідентифікація потенційних споживачів. Критерії сегментації ринку. Порівняльна оцінка привабливості визначених сегментів ринку. Визначення цільового ринку бізнесу. Обґрунтування вибору району розміщення фірми. Оцінка впливу зовнішніх факторів на бізнес фірми. Оцінка конкурентної позиції фірми на ринку. Визначення прямих і непрямих конкурентів; збирання інформації; порівняльний аналіз найближчих конкурентів; визначення реальних факторів конкуренції на ринку; з'ясування конкурентної позиції фірми на ринку; визначення майбутніх джерел конкуренції.

Тема 5. План маркетингу

Процес визначення цілей і завдань маркетингової діяльності фірми (орієнтирів маркетингової діяльності). Вибір та обґрунтування стратегії маркетингу та програм, що її забезпечують. Характеристика етапів стратегії маркетингу. Фінансове забезпечення плану маркетингу. Аналіз можливих обсягів продажу фірми.

Загальна маркетингова стратегія фірми. Можливі підходи до опрацювання стратегії маркетингу. Засоби реалізації стратегії маркетингу: вибір каналів збуту продуктів бізнесу (типи каналів збуту; фактори вибору типу каналу збуту; опис власної системи збуту); формування цінової політики (етапи формування цінової політики; моделі та стратегії ціноутворення; застосування знижок із цін); організація рекламної компанії (процедура опрацювання рекламної кампанії; бюджет витрат на рекламу; інші елементи політики просування товарів фірми); формування політики підтримки продуктів бізнесу. Майбутня стратегія маркетингу. Фінансові потреби на реалізацію плану маркетингу.

Прогнозування обсягів продажу. Основні напрямки аналізу припущень щодо можливих обсягів продажу: за часовими інтервалами; за видами товарів та послуг; за основними групами споживачів. Консервативні, найбільш імовірні та оптимістичні прогнози.

Тема 6. Виробничий план

Логіка опрацювання виробничого плану. Структура виробничого плану. Чинники, що впливають на обсяги та детальність інформації у виробничому плані.

Зміст виробничого плану. Основні виробничі операції (робочі процеси). Схема виробничих потоків. Машини та устаткування: характеристика виробничої бази; витрати на купівлю та (або) оренду; амортизаційні відрахування. Сировина, матеріали та комплектувальні вироби: перелік необхідних видів; їх постачальники; фінансові та інші умови постачання; запаси матеріальних ресурсів. Виробничі й невиробничі приміщення: потреби бізнесу у виробничих та невиробничих приміщеннях; опис

виробничих об'єктів; витрати на придбання та (або) оренду, ремонт, експлуатацію. Вплив зовнішніх факторів на виробничі параметри бізнесу.

Тема 7. Організаційний план

Головні завдання організаційного плану. Послідовність етапів розробки організаційного плану. Структура організаційного плану.

Змістова характеристика організаційного плану. Обґрунтування вибору організаційної форми бізнесу фірми: можливі організаційно-правові форми організації бізнесу в Україні, їх переваги і недоліки; критерії вибору форми організації бізнесу; причини вибору відповідної форми організації бізнесу. Визначення потреб фірми в персоналі: складання переліку необхідних видів діяльності; визначення чисельності персоналу за окремими категоріями; розрахунки вартості утримання персоналу; джерела покриття потреб у персоналі. Власники фірми, команда менеджерів та зовнішні консультанти: складання списку осіб, про яких необхідно навести інформацію в бізнес-плані; стислі анкетні характеристики найважливіших працівників фірми. Побудова матриці управлінських здібностей. Опрацювання організаційної схеми управління фірмою. Формування кадрової політики і стратегії фірми. Підготовка, механізми мотивації та оплати праці персоналу фірми.

Тема 8. Фінансовий план

Значення, зміст і технологія розробки фінансового плану. Цілі складання фінансового плану, його значення для самого підприємця, для потенційних кредиторів або інвесторів. Зміст, логіка опрацювання та структура фінансового плану.

План доходів і витрат (прибутків та збитків). Послідовність складання плану доходів і витрат: визначення відповідних середньогалузевих показників; прогнозна оцінка обсягів продажу продуктів фірми; розрахунки прямих витрат фірми на виробництво та реалізацію продуктів (послуг) фірми; визначення валового прибутку; розрахунки операційних витрат фірми; обчислення операційного прибутку; визначення суми сплати відсотків за кредити; обчислення прибутку до сплати податків; обчислення суми податків з прибутку фірми; визначення чистого прибутку фірми. Проформа плану доходів і видатків. Знаходження точки беззбитковості.

План грошових надходжень і виплат (план руху готівки). Фактори, що визначають необхідність складання плану грошових надходжень і виплат. Процедура складання плану грошових надходжень і виплат. Проформа плану грошових надходжень і виплат. Чистий потік готівки. Додатний потік готівки. Від'ємний потік готівки.

Плановий баланс. Мета та вимоги до складання планового балансу. Проформа планового балансу. Активи балансу. Пасиви балансу. Зобов'язання перед власниками та акціонерами.

Очікувані фінансові коефіцієнти. Цілі розрахунків стандартних фінансових коефіцієнтів. Розрахунки фінансових коефіцієнтів, що відбивають інтереси: короткострокових кредиторів, довгострокових

кредиторів, власників фірми. Аналіз чутливості. Фінансові потреби фірми та умови повернення коштів кредиторам та інвесторам.

Тема 9. Оцінка ризиків та страхування

Сутність підприємницького ризику. Складові концепції управління ризиками. Типи можливих ризиків, що найчастіше розглядаються в бізнес-планах. Найбільш імовірні типи ризиків.

Способи реагування на загрози бізнесу фірми: розробка організаційних та операційних процедур запобіжного (профілактичного) характеру; розробка альтернативних планів. Заходи з нейтралізації або мінімізації можливих негативних наслідків: підвищення якості та ефективності управління фірмою; передавання частки ризику іншим фізичним або юридичним особам хеджуванням або страхуванням; самострахування.

Тема 10. Презентація бізнес-плану

Сутність презентації бізнес-плану. Чинники, що приваблюють потенційних кредиторів та інвесторів до фінансування підприємницького проекту.

Організація проведення презентації бізнес-плану. Питання, що їх охоплює презентація: фірма та її продукція (послуги); ринок (клієнти та конкуренти); маркетингова стратегія фірми; першочергові фінансові завдання фірми; власники фірми та команда менеджерів; необхідні обсяги фінансових коштів; умови й терміни повернення кредиторам та інвесторам вкладених коштів. Тривалість та форма презентації бізнес-плану.

Способи підвищення ефективності презентації бізнес-плану. Попереднє ознайомлення з бізнес-планом учасників презентації. Вдалий вибір форми проведення презентації та методів встановлення контактів з учасниками презентації. Широке використання наочних матеріалів. Наголошування на ключових питаннях пропонованого бізнесу та компетенції команди менеджерів.

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

3.1. Базова:

1. Абрамс, Р. Бізнес-план на 100%: Стратегія и тактика ефективного бізнесу / Р. Абрамс. - М.: Альпіна Паблишер, 2015. - 486 с.
2. Акулов М. Г. Робоча книга з бізнес планування: (методичні рекомендації з написання і розробки бізнес плану). — Умань : ТОВ "Аналітик", 2003. — 56с.
3. Бізнес-планування : навч. посіб. / Т. Г. Васильців, Я. Д. Качмарик, В. І. Блонська, Р. Л. Лупак. – К. : Знання, 2013. – 173 с.
4. Бізнес-планування в аграрних формуваннях: Навч.посіб, / Г.Є. Мазнев, О.О. Красноруцький, В.С. Ніценко, Ю.І. Данько та ін. За ред.. проф. Г.Є. Мазнева. – Одеса: ТОВ «ЛІРАДРУК», 2012. – 250 с.

5. Бізнес-план: технологія розробки та обґрунтування: Навчальний посібник. – Вид. 2-ге/ С.Ф.Покропивний, С.М. Соболев, Г.О.Швиданенко, О.Г. Деревянко. – К.:КНЕУ, 2002. – 379 с.
6. Бекетова О.Н., Найденов В.И. Бизнес-план: теория и практика. – М.:Издательство «Альфа-Пресс», 2004. – 272 с.
7. Бронникова, Т.С. Разработка бизнес-плана проекта: Учебное пособие / Т.С. Бронникова. - М.: Альфа-М, ИНФРА-М, 2012. - 224 с
8. Буров, В.П. Бизнес-план фирмы. Теория и практика: Учебное пособие / В.П. Буров. - М.: НИЦ ИНФРА-М, 2013. - 192 с.
9. Гетало В.П., Гончаров Г.О., Колісник А.В. Бізнес-планування: Навчальний посібник. – К.: «Видавничий дім «Професіонал», 2008. –240 с.
10. Джакубова, Т.Н. Бизнес-план: расчеты по шагам / Т.Н. Джакубова. - М.: Финансы и статистика, 2014. - 96 с.
11. Дубровин, И.А. Бизнес-планирование на предприятии: Учебник. 2-е изд. / И.А. Дубровин. - М.: Дашков и К, 2016. - 432 с.
12. Дубровин, И.А. Бизнес-планирование на предприятии: Учебник для бакалавров, 2-е изд.(изд: 2) / И.А. Дубровин. - М.: ИТК Дашков и К, 2016. - 432 с.
13. Захарчин Г.М. Основи підприємництва: Навч.посіб. / Г.М. Захарчин. – К.: Знання, 2008. – 437 с.
14. Кривонос А.О. Бізнес-планування на підприємстві: Навч. посіб. / Міжрегіональна академія управління персоналом. — К. : МАУП, 2015. — 160с.
15. Македон В.В. Бізнес-планування :Навчальний посібник. – К.:Центр учбової літератури, 2009. – 236 с.
16. Мазур И.И., Шапиро В.Д., Ольдерогге Н.Г. Управление проектами: Учебное пособие / Под общ. Ред. И.И.Мазура. – 3-е изд. – М.:Омега- Л, 2014. – 664с.
17. Мур Дж., Уэдерфорд Л. И др. Экономическое моделирование в Microsoft Excel, 6-е изд.:Пер. с англ. – М.:Издательский дом «Вильямс», 2004. – 1024 с.
18. Орлова, П.И. Бизнес-планирование: Учебник. 2-е изд., пер. и доп. / П.И. Орлова. - М.: Дашков и К, 2016. - 288 с.
19. Орлова, П.И. Бизнес-планирование: Учебник для бакалавров, 2-е изд., перераб. и доп.(изд:2) / П.И. Орлова. - М.: ИТК Дашков и К, 2016. - 288 с.
20. Покропивний С. Ф., Соболев С. М., Швиданенко Г. О. Бізнес-план: технологія розробки та обґрунтування: Навч. метод посібник для самост вивч. дисц—К.; КНЕУ, 2001.—160 с.
21. Розин, М. Стратегия чистого листа: Как перестать планировать и начать делать бизнес / М. Розин. - М.: Альпина Паблишер, 2015. - 346 с.
22. Тарасюк Г.М. Планування діяльності підприємства. Практикум: Навчальний посібник.– К.: Кондор, 2014.–266с.

23. Телетов О.С. Бізнес-план: Навч. посібник з дисципліни "Бізнес-план" для студ. екон. спец. усіх форм навч., а також слухачів ФПФ / Сумський держ. ун-т. — Суми : Видавництво СумДУ, 2005. — 104с.
24. Чаус В. М. Планування діяльності підприємств у сучасних умовах господарювання : теоретичний підхід / В. М. Чаус // Вісник ЛКА: Збірник наукових праць. – Серія економічна. – Вип. 32. – Львів : ЛКА, 2010. – С. 112- 116.
25. Череп А. В. Стратегічне планування і управління : навч. посіб. / А. В. Череп, А. В. Сучков. – К. : Кондор, 2011. – 334 с.
26. Черниш С. С. Економічний аналіз : навч. посіб. / С. С. Черниш. – К.: ЦУЛ, 2010. – 312 с.

3.2. Допоміжна:

1. Закон України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні». Відомості Верховної Ради України: - К.: редакція від 01.01.2013 року. - [електронний ресурс] – Режим доступу : www.rada.gov.ua.
2. Закон України «Про ціни і ціноутворення». Відомості Верховної Ради України: - К.: редакція від 21.06.2012 року. - [електронний ресурс] – Режим доступу : www.rada.gov.ua.
3. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове соціальне страхування». Відомості Верховної Ради України. – К. : редакція від 01.01.2013 року. – [електронний ресурс] – Режим доступу : www.rada.gov.ua.
4. Податковий кодекс України. Відомості Верховної Ради України: - К.: редакція від 01.01.2013 року. - [електронний ресурс] – Режим доступу : www.rada.gov.ua.
5. Цивільний кодекс України. Відомості Верховної Ради України: – К.: редакція від 01.01.2013 року. – [електронний ресурс] – Режим доступу : www.rada.gov.ua.
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Баланс», затверджене наказом Мінфіну України від 31.03.1999 р. № 87 (зі змінами та доповненнями). - К.: редакція від 10.01.2012 року. - [електронний ресурс] – Режим доступу : www.rada.gov.ua.
7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати», затверджене наказом Мінфіну України №87 від 31.03.1999 р. (зі змінами та доповненнями). - К.: редакція від 01.01.2013 року. - [електронний ресурс] – Режим доступу : www.rada.gov.ua.
8. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 «Звіт про рух грошових коштів», затверджене наказом Мінфіну України від 31.03.1999 р.
9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 5 «Звіт про власний капітал», затверджене наказом Мінфіну України від 31.03.1999 р. № 87 (зі змінами та доповненнями). - К.: редакція від 10.01.2012 року. - [електронний ресурс] – Режим доступу : www.rada.gov.ua.
10. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»,

затверджене наказом Мінфіну України від 27.04.2000 р. № 92 (зі змінами та доповненнями). - К.: редакція від 01.01.2013 року. - [електронний ресурс] – Режим доступу : www.rada.gov.ua.

11. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи», затверджене наказом Мінфіну України від 18.10.1999 р. № 242 (зі змінами та доповненнями). - К.: редакція від 01.01.2013 року. - [електронний ресурс] – Режим доступу : www.rada.gov.ua.

12. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси», затверджене наказом Мінфіну України від 20.10.1999 р. № 246 (зі змінами та доповненнями). - К.: редакція від 01.01.2013 року. - [електронний ресурс] – Режим доступу : www.rada.gov.ua.

13. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток», затверджене наказом Мінфіну України від 20.12.2000 р. № 353, (зі змінами та доповненнями). Відомості Верховної Ради України: - К.: редакція від 10.01.2012 року. - [електронний ресурс] – Режим доступу : www.rada.gov.ua.

14. Економіка підприємства (Книга 1) / За заг. ред. П.В. Круша, К.В. Шелехова.– К.: Політехніка, 2011. – 660 с.

15. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства: собівартість, прибуток: навч. посіб. / П.В. Круш, О.В. Клименко, В.І. Подвігіна. – К.: НТУУ «КПІ», 2012. – 488 с.

3.3. Методичні рекомендації:

1. Рябик Г.Є. Конспект лекцій з дисципліни «Бізнес-планування» – додається в НМКД.

2. Лизньова А.Ю. Методичні матеріали до семінарських, практичних та лабораторних занять з дисципліни «Бізнес-планування». – додається в НМКД.

Студентам також рекомендується для самостійного опрацювання відповідна наукова література та періодичні видання.

3.4. Інформаційні ресурси:

1. Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. Вернадського – www.biblvernad.org.ua.

2. Менеджмент. Бізнес. – www.management.com.ua.

3. Бібліотечний світ України – www.ukrlib-world.kiev.ua

4. Наукова бібліотека НаУКМА – <http://www.ukma/kiev.ua/ukmalib>

5. Державна освітянська бібліотека України – <http://www.edu-ua.net/library/>

6. Бібліотека Мошкова – <http://www.lib.ru>

7. Український літературний журнал – <http://ukrlit.iscool.net/>

4. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Підсумкова атестація з навчальної дисципліни «Бізнес-планування» – залік.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Діагностика знань студентів здійснюється з допомогою:

- усних опитувань на практичних заняттях;
- письмових контрольних робіт;
- письмових тестових завдань;
- графоаналітичні завдання;
- виконання індивідуальних завдань.

Критерії успішності

Оцінки «зараховано» (А) заслуговує студент (студентка), який (яка) виявив (виявила) всебічні, системні й глибокі знання навчального матеріалу і вміння вільно виконувати передбачені програмою завдання, ознайомлений (ознайомлена) з основною і додатковою літературою. Зазвичай, оцінка «відмінно» ставиться студентам, які засвоїли основні поняття та принципи сучасної економічної теорії, вільно оперують економічними категоріями та інтерпретують графічні економічні моделі, усвідомлюють зв'язки між основними економічними явищами та процесами, творчо та коректно використовують їх при розв'язанні задач.

Оцінки «зараховано» (В, С) заслуговує студент (студентка), який (яка) виявив (виявила) повне знання навчального матеріалу, успішно виконав (виконала) передбачені програмою завдання, засвоїв (засвоїла) рекомендовану основну літературу. Як правило, оцінка «добре» виставляється студентам, які засвідчили системні знання понять та принципів економічної теорії і здатні до їх самостійного поповнення та оновлення під час подальшої навчальної роботи і професійної діяльності. Одночасно вони допустили певні неточності, пропуски, помилки, які зумовили некоректність окремих результатів та висновків.

Оцінки «зараховано» (D, E) заслуговує студент, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, потрібному для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією, частково впорався з виконанням передбачених програмою завдань, ознайомлений із частиною рекомендованої основної літератури. Зазвичай, оцінка «задовільно» виставляється студентам, які допустили суттєві помилки в усних відповідях та при виконанні завдань контрольних робіт, мали серйозні труднощі у спробах усунути ці помилки самостійно.

Оцінка «незараховано» (FX) виставляється студентові, який виявив значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допустив грубі помилки у виконанні передбачених програмою завдань, незнайомий з основною літературою. Як правило, «незадовільна» оцінка виставляється студентам, у яких відсутні знання базових положень сучасної економічної

теорії або їх недостатньо для продовження навчання чи початку професійної діяльності.